

Rekordowy Kongres na przełomowe czasy

Dwa dni, 44 wystąpienia, panele i dyskusje oraz ponad 700 uczestników – tak wyglądał VII Krajowy Kongres Forów Skarbników zorganizowany przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Reguńskiego wraz z Krajową Radą Forów Skarbników JST. O randze tego największego w Polsce wydarzenia skupiającego praktyków samorządowych finansów świadczy obecność przedstawicieli skarbników ze wszystkich województw, ekspertów, organów nadzorczych, a także reprezentantów rządu i parlamentu.

Jak działa nowa ustawa o finansowaniu JST?

Jednym z kluczowych tematów Kongresu była nowa ustawa o dochodach JST. Była to pierwsza okazja do oceny jej działania od momentu wejścia w życie na początku roku. Uczestnicy zwracali uwagę na zwiększoną stabilność finansową samorządów, ale także na nadal istniejące wyzwania – takie jak konieczność zapewnienia środków na inwestycje współfinansowane z funduszy UE. Kluczowym postulatem było dostosowanie przepisów do dynamicznie zmieniających się realiów oraz standaryzacja finansowania zadań zleconych.

Senator Zygmunt Frankiewicz wskazał na potrzebę dalszej ewaluacji ustawy, mimo ogólnej poprawy sytuacji finansowej JST:

"Jest stabilizacja, jest motywacja do zwiększania bazy dochodowej, ale nadal są obszary, które wymagają interwencji" – powiedział.

Poseł Michał Krawczyk, przewodniczący sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej i Senator Kazimierz Kleina podkreślili, że obecnie jest jeszcze za wcześnie na ocenę nowego systemu. W czerwcu odbędzie się pierwsze posiedzenie komisji sejmowej, na którym parlamentarzyści uważnie przyjrzą się funkcjonowaniu ustawy.

Wiceminister Finansów Hanna Majszczyk, w trakcie wystąpienia na sesji plenarnej zamykającej Kongres, zapewniła, że ustawa będzie podlegała dalszym korektom i ewaluacji.

Oświata – najpilniejszy problem

Wśród najczęściej omawianych tematów znalazł się system finansowania oświaty. Skarbnicy oraz eksperci zgodnie podkreślali, że obecny model nie jest skuteczny. Choć nowa ustawa wprowadziła zmiany, zastępując dotychczasową subwencję oświatową nowym mechanizmem – mającym zwiększyć przewidywalność wydatków – nie rozwiązała głównego problemu: niedostatecznego finansowania oświaty z budżetu państwa. Samorządy nadal nie mają swobody w kształtowaniu wydatków na edukację.

Senator Krzysztof Kwiatkowski podkreślił:

"Największe problemy pojawiają się w edukacji – brak elastyczności i swobody w planowaniu wydatków przez samorządy jest znaczny. Przykładem jest brak możliwości samodzielnego kształtowania sieci szkół."

Senator Kazimierz Kleina dodał:

"Na oświacie nie da się oszczędzać w sposób klasyczny. Szkoły pełnią także funkcje centrów kulturowych, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach."

Rząd, reprezentowany przez Wiceminister Majszczyk, zapowiedział powołanie wspólnej komisji MEN i Ministerstwa Finansów, co ma być realizacją postulatu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu.

Co rząd zleca samorządom?

Oświata to tylko jedno z wielu zadań zleconych samorządom. Prezes NIK Marian Banaś zwrócił uwagę, że w latach 2018–2023 samorzady musiały dołożyć niemal 4 miliardy złotych z własnych budżetów, by pokryć koszty zadań zleconych – kosztem lokalnych inwestycji. Skarbnicy podkreślali, że proces rozliczania tych dotacji jest skomplikowany, czasochłonny i często prowadzi do wieloletnich sporów sądowych.

Skarbnik Szczecina, Dorota Pudło-Żylińska, podkreśliła trudności w identyfikacji pełnego katalogu zadań zleconych:

"My sami nie wiemy do końca, co finansujemy. Trzeba poświęcić czas, żeby zinwentaryzować całe spektrum zadań realizowanych przez różne szczeble samorządu."

Absurdalne przepisy

Podczas Kongresu szeroko omawiano także niejasne i przestarzałe przepisy. Jednym z przykładów była konieczność comiesięcznego przekazywania symbolicznych kwot do budżetu

państwa, co generuje większe koszty administracyjne niż sama wartość przekazywanych środków.

Inny absurd to przepisy dotyczące powoływania koronera – pochodzące sprzed ponad 60 lat i odwołujące się do nieistniejących już powiatowych rad narodowych. Skarbnicy zwracali też uwagę na problemy związane z podatkami od firm transportowych i dotacjami dla szkół niepublicznych.

Technologia zmienia pracę skarbników

Nowoczesne technologie, w tym sztuczna inteligencja, coraz śmielej wkraczają do administracji samorządowej. Uczestnicy Kongresu podkreślali, jak narzędzia AI mogą automatyzować procesy księgowość, analizować dane i odciążać pracowników z rutynowych zadań. Przedstawiono także Systemy Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją, które integrują urzędy z Krajowym Systemem e-Faktur.

Coraz bardziej powszechne stają się także nowoczesne metody płatności – od kodów QR po samoobsługowe minipłatomaty – usprawniające obsługę mieszkańców.

Wydarzenie zakończyła sesja plenarna, podczas której przedstawiciele strony rządowej i organów nadzorczych wspólnie z Zarządem Krajowej Rady Forów Skarbników JST działającej przy FRDL podsumowali dyskusje. Wypracowane podczas Kongresu wnioski będą stanowić podstawę dla dalszych prac środowiska skarbników, zwłaszcza nad kluczową kwestią obiektywnej analizy finansowania JST, a także koniecznością dalszych działań na rzecz wzmocnienia pozycji skarbników.

VII edycja Kongresu była wyjątkowa nie tylko pod względem frekwencji. Obecna sytuacja, zarówno w Polsce, jak i w Europie, wymaga od samorządów elastyczności i gotowości do szybkiej adaptacji. Dobro wspólnot lokalnych pozostaje priorytetem – jednak jego realizacja zależy także od globalnych trendów i rozwoju technologii.

Więcej na temat Kongresu na stronie WWW.KONGRESSKARBNIKOW.PL oraz WWW.FRDL.ORG.PL

PATRONATY HONOROWE:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji; Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Minister Cyfryzacji, Ministerstwo Finansów, Sejmowa Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej; Senator Zygmunt Frankiewicz Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej; Senator Kazimierz Kleina Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów; Senator Krzysztof Kwiatkowski, Przewodniczący Komisji Ustawodawczej; Wojewoda Kujawsko-Pomorski Michał Szybel; Wojewoda Podkarpacki Teresa Kubas-Hul; Wojewoda Małopolski Krzysztof Jan Klęczar; Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego Olgierd Geblewicz; Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl

HONOROWY PATRONAT MERYTORYCZNY:

Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych

PATRONAT MERYTORYCZNY:

Instytut Finansów Publicznych

PATRONAT INSTYTUCJONALNE:

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego; NASK – Państwowy Instytut Badawczy; Centralny Ośrodek Informatyki; Główny Urząd Statystyczny; Instytut Finansów Publicznych

PARTNERZY BIZNESOWI:

Bank Gospodarstwa Krajowego; PKO Bank Polski S.A.; Bank Handlowy w Warszawie S.A. (Citi Handlowy); Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.; Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.; ZIEMSKI & PARTNERS KANCELARIA PRAWNA Kostrzewska, Kołodziejczak i Wspólnicy sp.k.; Comarch S.A.; Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.; NWA Dom Maklerski S.A.; Biuro Informacji Kredytowej S.A.; Asseco Poland S.A.; COIG S.A.; Aesco Group; Soneta Sp. z o.o. (producent enova365); Librus Sp. z o.o.; REKORD Systemy Informatyczne Sp. z o.o.; Nefeni Sp. z o.o.; DSGS Sp. z o.o.; EMKA S.A.; Fundacja Polska Bezgotówkowa; Worldline S.A.; Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.; Crido Sp. z o.o.; PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.; Docufield Sp. z o.o.

OGÓLNOPOLSKIE PATRONATY ŚRODOWISKOWE:

Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej; Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej; Związek Powiatów Polskich; Unia Metropolii Polskich; Związek Miast Polskich; Unia Miasteczek Polskich

REGIONALNE PATRONATY ŚRODOWISKOWE:

Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Bug; Związek Gmin Lubelszczyzny

OGÓLNOPOLSKIE PATRONATY MEDIALNE:

Serwis Samorządowy PAP; Rzeczpospolita; RP.PL; Wspólnota; Portal Samorządowy; Serwis RB.PL; Rynek Inwestycji; Serwis Administracyjno-Samorządowy; Forum Samorządowe

REGIONALNE PATRONATY MEDIALNE

TVP 3 Bydgoszcz; TVP 3 Kraków; TVP 3 Łódź; GłosRawy.pl; KochamRawe.pl; Info Wieluń; eKutno; NaszTomaszow.pl; Kocham Wieluń, info Płock TV; Warsaw City.Info; Życie Powiatu na Mazowszu; Warszawa.in; Projekt Błonie; Ostrowmaz.com; zabki24.pl; Bogoria; Gostynin24; Głos Pruszkowa; Gazeta Powiatu Sieradzkiego; Błoński Informator Samorządowy; Polskie Radio RDC.